

Instellingen en bevolking

De Algemene Directie Instellingen en Bevolking (ADIB) waakt over de democratische rechten en de identiteit van de burger. Zij produceert en verdeelt de elektronische identiteitskaart, de vreemdelingenkaart en de Kids-ID. Het Rijksregister, de centrale databank waarin alle bevolkingsgegevens zijn opgeslagen, wordt eveneens door de ADIB beheerd. Verder zorgt deze directie voor een vlot en democratisch verloop van de verkiezingen. De Protocoldienst staat in voor de organisatie van onder andere de nationale feestdag en het Te Deum.

Elektronische identiteitsbewijzen

De ADIB produceert en verdeelt de elektronische identiteitskaart, de Kids-ID en de elektronische verblijfstitels voor vreemdelingen.

Elektronische identiteitskaart

De elektronische identiteitskaart (eID) is een zeer veilige kaart die de burger voor heel wat toepassingen kan gebruiken, waaronder:

- het invullen van zijn belastingaangifte (Tax-on-web);
- het aanvragen van documenten bij de gemeente;
- het aanvragen van een uittreksel uit het Rijksregister;
- het inkijken van zijn pensioen-dossier;
- het ondertekenen van een huurcontract.

In 2013 zijn er 1.815.710 eID's uitgereikt, gemiddeld dus 4.974 per dag. Sinds het ontstaan van de eID in oktober 2003 zijn er al 17.999.205 kaarten uitgereikt.

Vanaf 1 maart 2014 wordt de geldigheidsduur van de eID verlengd van vijf naar tien jaar. Deze verlenging vermindert de administratieve rompslomp voor zowel de burger als het gemeentepersoneel. De nodige aanpassingen zijn uitgevoerd in 2013.

De eID is een veilig identiteitsdocument. Dankzij een aantal veiligheidskenmerken is de kaart moeilijk te vervalsen. Bij de verlenging van de

geldigheidsduur moest absoluut hetzelfde veiligheidsniveau behouden blijven. De verschillende informaticaleveranciers die betrokken zijn bij het productieproces van de eID, hebben hiertoe de nodige technische aanpassingen uitgevoerd.

Kids-ID

De Kids-ID is het elektronische identiteitsdocument voor kinderen jonger dan twaalf jaar. Enkel wie met zijn kinderen naar het buitenland (binnen de Europese Unie) reist, moet tijdig (drie weken voor vertrek) een Kids-ID aanvragen bij de gemeente.

Daarnaast kan de Kids-ID gebruikt worden als toegangkaart tot de bibliotheek of het zwembad, als lidkaart van de sportclub of om zich in te schrijven op school.

In 2013 zijn er 389.034 Kids-ID's uitgereikt. Eind 2013 is 52,47 % van de kinderen jonger dan twaalf jaar in het bezit van een Kids-ID.

Vanaf 31 maart 2014 blijft de Kids-ID geldig tot de vervaldatum, zelfs wanneer het kind de leeftijd van twaalf jaar heeft bereikt.

Vreemdelingenkaart

Van december 2012 tot mei 2013 hebben tien gemeenten deelgenomen aan een proefproject om biometrische gegevens (vingerafdrukken en foto's) aan te brengen op de verblijfstitels voor niet-Europese vreemdelingen.

In juli 2013 zijn verschillende informatiesessies georganiseerd waarop alle gemeenten zijn uitgenodigd. Deze sessies over biometrie zijn positief onthaald.

De veralgemening van de opname van biometrische gegevens is van start gegaan op 1 oktober 2013. Eind 2013 hebben reeds 236 gemeenten de overgang gemaakt en zijn ongeveer 5.000 biometrische verblijfstitels geactiveerd en aan de houder overhandigd.

De ADIB werkt voor dit project samen met de Dienst Vreemdelingenzaken, de staatssecretaris voor Asiel en Migratie en de FOD Buitenlandse Zaken. Dit zorgt voor schaalvoordelen en een beperking van de kosten.

Op het vlak van uitrusting, installatie en opleiding in de gemeenschappen betekent dit een besparing van ongeveer 4,4 miljoen euro voor de federale regering, die van plan is de gemeenten een subsidie te geven voor de migratie naar het biometrische systeem. Ook voor de gemeenten zal dit zich vertalen in een besparing op het onderhoud van de uitrusting.

“De geldigheidsduur van de eID is verlengd van vijf naar tien jaar.”

eID vervangt SIS-kaart in 2014

Vanaf januari 2014 worden geen SIS-kaarten meer uitgereikt. Hiertoe is zowel op de eID als op de Kids-ID een barcode aangebracht.

Er zijn eveneens twee webservices ontwikkeld. Met de ene kan de Kruispuntbank gegevens over de betrouwbaarheid van de persoon aanvragen. De andere webservice geeft aan of de persoon een elektronische identiteitskaart kan verkrijgen. Kinderen en personen die geen elektronische identiteitskaart kunnen verkrijgen, maar die onderworpen zijn aan de Belgische sociale zekerheid, ontvangen een ISI+ - kaart. Dit is meer bepaald het geval voor grensarbeiders die in het buitenland wonen en in België werken. Hetzelfde geldt voor kinderen, die niet altijd een Kids-ID hebben. De Kids-ID is immers geen verplicht identiteitsbewijs.

Strijd tegen identiteitsfraude

Identiteitsfraude blijft wereldwijd een ernstig probleem. Bij deze vorm van fraude eigent een persoon zich de identiteit van iemand anders toe. De slachtoffers zijn vaak onmachtig om hun onschuld te bewijzen.

DocStop / CheckDoc

Deze toepassing vormt een belangrijk instrument in de strijd tegen identiteitsfraude en wordt voortdurend uitgebreid.

DocStop

DocStop is een gratis nummer (00800 2123 2123), wereldwijd beschikbaar, waar de burger het verlies of de diefstal van zijn identiteitsbewijs kan melden. De oproepen naar DocStop komen toe bij een helpdesk, waar de oproeper wordt geïdentificeerd aan de hand van zijn gegevens in het Rijksregister. De informatie over verlies en diefstal wordt ingevoerd in CheckDoc (zie verder). Vanaf dat mo-

ment wordt het identiteitsdocument geblokkeerd. De burger ontvangt ook een brief waarin gemeld wordt dat zijn kaart geblokkeerd is.

In 2013 heeft DocStop 244.944 oproepen ontvangen tegenover 228.684 in 2012, een lichte stijging van 7,11 %. De term "oproep" betekent elke verklaring waarmee burgers, politie en gemeenten aangeven dat een kaart verloren, gestolen of teruggevonden is. Meer informatie over DocStop is te vinden op www.docstop.be.

CheckDoc

Met CheckDoc (www.checkdoc.be) kan de geldigheid van Belgische identiteitsdocumenten nagekeken worden. Naast paspoorten en de verschillende types identiteitskaarten is het ook mogelijk het inschrijvingsbewijs van voertuigen te controleren.

Het aantal gebruikers van CheckDoc is gestegen van 12.165 in 2012 naar 14.967 in 2013. Het aantal raadplegingen in 2013 bedroeg 303.366 (gemiddeld 25.280 per maand) tegenover 237.230 in 2012.

ASINP: Europees project tegen identiteitsfraude

In het kader van het Europese project ASINP ("Strengthening Architectures for the Security of Identification of Natural Persons"), opgestart op initiatief van België en gefinancierd door Europa, is in 2012 een sitestudie uitgevoerd. Het doel was om enerzijds een inventaris op te maken van de identificatie- en registratieprocessen voor de natuurlijke personen die in de lidstaten van de Europese Unie toegepast worden. Anderzijds om een SWOT-analyse (sterke en zwaktepunten, opportuniteiten en risico's) te maken van elk systeem van

identiteitsbeheer, alsook een gezamenlijke SWOT-analyse voor de hele Europese Unie.

Het verslag met de resultaten van deze studie is voorgesteld tijdens een conferentie die op 5 en 6 december 2013 is gehouden in aanwezigheid van de belangrijkste actoren die in de landen van de unie actief zijn op het vlak van identiteitsbeheer. Naast België zijn dertien landen ingegaan op deze uitnodiging. Op 5 december zijn 78 deelnemers geteld, op 6 december 74.

Naast de voorstelling en de bespreking van de resultaten van deze studie zijn verschillende thema's aan bod gekomen en zijn met succes standpunten uitgewisseld tijdens de workshops, in het bijzonder die met betrekking tot de problematiek van de brondocumenten en de uitwisseling van identiteitsgegevens via bestaande of op te richten platformen.

De gebruikte methodologie heeft grote belangstelling gewekt bij de deelnemers. Dankzij deze werkwijze zijn de zwakke schakels van de identiteitsketen gevonden. De lessen die uit het ASINP-project getrokken worden (problematiek van de brondocumenten en van de opleiding van het personeel op het terrein) zullen nuttig zijn in het kader van de nog lopende Europese projecten.

“ In 2013 heeft DocStop 244.944 oproepen ontvangen en is het aantal gebruikers van CheckDoc gestegen tot 14.967. ”

Bevolking

De bevolkingsregisters zijn voor de gemeentebesturen belangrijke informatiebronnen voor de identificatie en de lokalisering van personen. Het goed bijhouden van de bevolkingsregisters waarborgt de juistheid van de in het Rijksregister geregistreerde gegevens en van de aflevering van elektronische identiteitskaarten, Kids-ID's, verblijfskaarten en verblijfstitels voor vreemdelingen.

Strijd tegen domiciliefraude

De bestrijding van elke vorm van fraude is een van de prioriteiten van het regeerakkoord. Domiciliefraude is tevens een van de prioriteiten van het actieplan 2012-2013 van het College voor de strijd tegen fiscale en sociale fraude. Domiciliefraude heeft tot gevolg dat de burger zich onttrekt aan zijn sociale, fiscale, contractuele en gerechtelijke verplichtingen.

Het spreekt voor zich dat de gegevens in de bevolkingsregisters (meer bepaald de gegevens over de gezinsamenstelling en het adres van de hoofdverblijfplaats) correct moeten zijn. Een groot deel van de sociale verhoudingen is immers op deze registers gebaseerd. Bovendien moeten de instanties die toegang hebben tot het Rijksregister (waarvan de gegevens gebaseerd zijn op de inhoud van de bevolkingsregisters) zeker zijn van de juistheid van deze gegevens.

Dankzij de naleving van de wetgeving en de reglementering over het houden van de bevolkingsregisters kunnen fictieve domicilies worden voorkomen.

De ADIB heeft de gemeenten herinnerd aan de belangrijke punten van de reglementering om een juiste registratie van de gegevens in de bevolkingsregisters te waarborgen. Ook is toegelicht hoe de procedure voor afvoering van ambtswege naar behoren moet worden toegepast. Er zijn goede praktijken uitgewerkt, die de reglementering verenigen met de praktijk op het terrein.

Om een globale en gecoördineerde aanpak van de problematiek te ontwikkelen, heeft de FOD Binnenlandse Zaken, samen met andere bevoegde inspectiediensten van de federale departementen, actief meegewerkt aan het opstellen van regels om domiciliefraude te bestrijden.

Tot slot zijn de bevolkingsinspecteurs van de FOD in 2013 permanent opleidingen blijven geven in de provinciale politiescholen en in de politiezones die erom hebben gevraagd.

Genealogische, historische of wetenschappelijke opzoeken

De regels rond het meedelen van gegevens uit de bevolkingsregisters zijn gewijzigd, in samenwerking met de Verenigingen van Steden en Gemeenten, de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het Algemeen Rijksarchief.

Dankzij deze aanpassing kunnen gegevens uit de bevolkingsregisters (raadplegingen, personenlijsten, uittreksels of getuigschriften) worden verkregen voor genealogische, historische of wetenschappelijke doeleinden. Er bestond immers vanwege onderzoekers uit verschillende disciplines een steeds dringender vraag naar de raadpleging van deze registers

om sociale processen, economische veranderingen en demografische overgangen te bestuderen.

Tevens is voorzien in de mogelijkheid voor de gemeenten om de bevolkingsregisters te digitaliseren, met het oog op een duurzame bewaring. De papieren bevolkingsregisters kunnen immers verloren gaan of beschadigd geraken door herhaaldelijk gebruik, een incident of slechte bewaaromstandigheden.

Rijksregister

Het Rijksregister is een databank die gegevens bevat van de personen die ingeschreven zijn in de bevolkings- of vreemdelingenregisters van de gemeenten, in de diplomatieke zendingen en consulaire posten in het buitenland en in het wachtregister (kandidaatvluchtelingen en hun familie). De Algemene Directie Instellingen en Bevolking beheert de gegevens in het Rijksregister. De gemeenten leveren de informatie aan. Burgers moeten zelf bepaalde inlichtingen, zoals hun adres of beroep, doorgeven aan de gemeenten. Het Sectoraal comité van het Rijksregister waakt erover dat alleen bevoegden toegang hebben tot de gegevens.

Modernisering van het Rijksregister

Het Rijksregister is de pijler van het e-government. In 2013 heeft het Rijksregister de laatste hand gelegd aan de ontwikkelingen die noodzakelijk zijn voor de modernisering en optimalisering van zijn werking:

- het gebruik van het internetprotocol voor de toegang tot het Rijksregister is sinds maart 2013 veralgemeend;
- het centraal computersysteem is vervangen door een performanter systeem;
- de migratie van de databanken en de bestaande toepassingen naar een relationele omgeving is begin december 2013 beëindigd.

De werkzaamheden zijn tijdens weekends en op feestdagen gepland. Er zijn systeemonderbrekingen geweest tijdens de kantooruren en meer in het bijzonder op de dagen na de migratie van de toepassing voor de elektronische identiteitskaarten.

Voor dringende gevallen zijn concrete oplossingen voorgesteld. Zo is aan de regionale afvaardigingen gevraagd voorlopige identiteitskaarten af te leveren aan de burgers die naar het buitenland moesten reizen.

De stabilisatieperiode van het systeem, die op ongeveer vier maanden is geraamd, zou moeten eindigen in april 2014.

Er is dus voldaan aan de voorwaarden om het systeem dat 600.000.000 transacties (raadplegingen en updates) heeft geregistreerd in 2013, toegankelijk te maken.

Een volledig Rijksregister

Een nieuwe wet voorziet in de invoering van twee nieuwe wettelijke gegevens: informatie over de "rechts-onbekwaamheid" en de afstamming in stijgende lijn en in dalende lijn in de eerste graad.

De invoering van deze nieuwe gegevens komt tegemoet aan een vraag van talrijke actoren, waaronder de notarissen en de instellingen voor sociale zekerheid.

Deze bepaling zal ten laatste in werking treden op 1 januari 2015. De gemeenten zullen een jaar de tijd krijgen om deze nieuwe gegevens aan te vullen.

De wet bepaalt eveneens dat de akten van burgerlijke stand (geboorte, overlijden ...) in het Rijksregister moeten worden geregistreerd door de ambtenaar van de burgerlijke stand van de gemeente waar die hebben plaatsgevonden.

Deze bepaling heeft tot doelstelling de registratieprocedures van de gegevens in verband met de administratieve identiteit te vereenvoudigen, er snel over te beschikken en een aantal fouten te voorkomen die kunnen optreden wanneer de gemeente tussenkomt.

De proefprojecten "verzameling van de geboortegegevens en registratie van de overlijdens door de ambtenaren van de burgerlijke stand" hebben in 2013 een groeiend succes gekend en zullen dan ook wettelijk worden bekrachtigd. Het aantal verzamelde geboortegegevens is met 15 % gestegen, terwijl het aantal geregistreerde overlijdens gestegen is van 3.520 in juli 2012 naar 11.602 eind 2013.

De communicatie met de burger gemakkelijk

De gemeentebesturen hebben er de voorbije jaren op toegezien de administratieve formaliteiten te vereenvoudigen en steeds meer diensten online aan te bieden. Zo zijn in een

groot aantal gemeenten elektronische loketten tot stand gebracht.

Om aan de vraag van bepaalde gemeenten tegemoet te komen, heeft het Rijksregister zijn programma's aangepast om e-mailadressen en eventueel gsm- of telefoonnummers van privépersonen in de bevolkingsregisters te kunnen registreren. Dit biedt de gemeenten de mogelijkheid op een modernere en meer rechtstreekse manier met de burgers te communiceren.

In een eerste fase zullen deze in het Rijksregister geregistreerde en bewaarde gegevens niet toegankelijk zijn voor andere (overheids)instellingen.

Verkiezingen

In 2013 is begonnen met de voorbereiding van de "moeder der verkiezingen". Op 25 mei 2014 vinden immers de federale, gewestelijke en Europese verkiezingen plaats.

Tijdens de voorbereidingen moet er rekening gehouden worden met de verschillende wijzigingen van de kieswetgeving naar aanleiding van de staatshervorming. Denk maar aan de splitsing van de vroegere kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, de afschaffing van de rechtstreekse verkiezing van de Senaat en de aangepaste procedure voor de Belgen in het buitenland die zich als kiezer willen inschrijven.

Om komaf te maken met alle "kinderziekten" die vastgesteld zijn bij de lokale verkiezingen van 14 oktober 2012, is de elektronische stemsoftware lichtjes aangepast (onder andere een vereenvoudiging van de procedures voor de voorzitter van het stembureau).

Bovendien is een programma ontwikkeld voor een veralgemeend gebruik van de eID om de aanwezigheid van de kiezers in de stembureaus te registreren. In 2009 en 2010 zijn in Sint-Pieters-Woluwe testen gedaan. De nog noodzakelijke aanpassingen betreffen de programmering van de software per gemeente. Zodra deze aanpassingen doorgevoerd zijn, wordt de software gratis ter beschikking gesteld van de gemeenten.

Protocol

De Protocoldienst van de FOD Binnenlandse Zaken fungeert als belangrijke informatiebron, zowel voor de overheidsinstellingen als voor de private partners (venootschappen, verenigingen ...). De dienst beantwoordt vragen in verband met bevestiging, voorrangregels en toekenning van eretekens en adviseert de organisatoren van plechtigheden waarop officiële overheden aanwezig zijn. Bovendien organiseert en coördineert hij enkele grote nationale gebeurtenissen, zoals de nationale feestdag (Te Deum en defilé) en Wapenstilstand.

In 2013 zijn de plechtigheden van 21 juli gekenmerkt door de troonsbestijging van koning Filip. Daartoe is de organisatie van de nationale feestdag uitzonderlijk aangepast.

Naar aanleiding van het overlijden van oud-premier Wilfried Martens op 9 oktober 2013, heeft de Protocoldienst, in samenwerking met de verschillende partners, de staatsbegrafenis van de overledene georganiseerd. Deze heeft plaatsgevonden op 19 oktober 2013 in de Sint-Baafskathedraal in Gent in aanwezigheid van Belgische en buitenlandse hoogwaardigheidsbekleders.

Als gevolg van het overlijden van Nelson Mandela op 5 december 2013, heeft de federale regering beslist om hulde te brengen door een dag van nationale rouw af te kondigen. De Protocoldienst heeft de praktische organisatie daarvan op zich genomen: hij heeft ervoor gezorgd dat op de dag van de begrafenis de nationale vlag aan de openbare gebouwen halfstok gehangen werd en hij heeft meegewerkt aan de organisatie van het eerbetoon in de Sint-Michiels-en-Sint-Goedelekathedraal op initiatief van de Zuid-Afrikaanse ambassade.